

TOVERI (THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western States. The only Finnish Daily in the West. Published Daily, except Sunday, at Astoria, Oregon, by the Western Workmen's Publishing Society.

JOHN VALIMAKI, Editor & Manager Office Seventh and Commercial St., Opposite Post Office. TELEPHONE — Office 365; Editorial Dep't 832.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

JOUTUIKO LAHTARIAL-LITUS OMAN ASEEN-SA UHRIKSI?

Kuusien juttu Suomessa on yksi näyte siitä miten ohranan käyttäjä hallitus saattaa joskus joutua oman asensa uhriksi. Kuusien oli oleskellut Suomessa, niin uskottomatonta kuin se tuntuneekin, kokonaista yhdeksän kuukautta. Tietystikin oli hän yhdellä ja toisella tavalla ottanut salaisesti työväenliikkeen toimintaan osaa. Hallituksen ohranan tiedossa oli hänen Suomessa oleskelunsa, mutta kun tilanne on siellä kuuleman tultu sellaiseksi, että kommunistit tietävät aina saman vahan ohranan työstä kuin ohranan tiedot kommunistien hommiesta, ei Kuusien kiinnittäminen käynyt päinsä. Mutta mielen päästä oli luvattu hyvä palkinto, 50 tuhatta markkaa, julkisestikin ja salaisesti oli tietyksi luvattu vielä yhtä ja toista. Tuota rahaa teki monen ohranan miehen kovasti mieli; rahan tähden hän on ollut tehtävässä. Kun miestä ei mitenkään saatu kiinni, niin mitä muuta kuin tehdä juttu että hänet olisi ammuttu jalkiin ja uputtettu mereen. Niin arveli urkijja Koivukoski.

Mutta tuskin olivat Suomen porvarit osanneet aavistaa miten suuri juttu tässä maassa nousi kun tuli tiedoksi että tuonkin on yksi mies ammuttu tuon "yrittikarata"-syy nojalla. Siitä ei ollut porvaristolla aavistustakaan, joutui työväki on voimistunut jo siitä mitä se oli vuosi takaperin. Se alkoi joka puolelta esittää vaatimuksia asian selvittämiseksi ja niin työtä yhti hallituksen ryhtyä toimenpiteisiin murhattu ruumiin etsimiseksi. Ja sitten selvisikin ettei koko murha ollut tapahtunutkaan. Mies oli Ruotsissa tässä turvassa ja urkijja Koivukoski ampui itsensä nähdessään, että hänen juonensa paljastui.

Mutta asia ei loppunut tähän. Ohranan koko sisäinen elämä on joutunut yleisen tutkinnan alaiseksi. Sitä vaativat kaikki ja siihen oli myönnyttävä. Nyt alkaa ilmetä että laitoilla on yhtä tärkeä historia takanaan

Santeri Nuortevaa ta-paamassa

Kuulustelu alkaa. (Jatkoa) Kun Martens oli nyt saanut senaatin haasteen ja siten toistaiseksi vapautunut oikeusviraston karkotus-määräyksestä, saapui hän vierastuon Lafayette hotelliin. Samanalehtimiehiä, valokuvaajia, useita elävienkuvien ottajia, y. m. kuin villikisoja oli saapunut "vaastanottamaan." Kuvia ja selostuksia ilmestyi kaikkialla.

Vähitellen päästiin käiksi kuulusteluihin. Nyt oli hommatava lauseita, valmistettava lausuntoja j. m. e. Se vei sekä aikaa että rahaa. Porvareitten kanssa oltiin tekemisissä ja siis oli käytettävä heitä vastaan samanlaisia aseita kuin hekin käyttivät. Jouduttiin palkkaamaan kallispalkkainen lakimies, entinen senaattori. Tietenkään hän ei tiennyt kommunistista ja sosialistista yhtäntä mitään, mutta hän oli etevä poliitikko ja senmukaaisesti omai yksin ja toisia vaikutusvaltaisia keinoja ja Amerikan porvarimaailmassa, jonka kanssa oli joutunut tekemisiin. Hänen toimeensa ei ollutkaan Venäjän kommunistien toiminnan puolustaminen, vaan se miten saadaan karkotusmääräykset ehkäistyksi.

Kuulustelua on sille käyty pitkin aikaa. Siitäkin olisi yhtä ja toista mainittavana, mutta onhan niistä jo uutisistakin tässä ja toista selvennyt: Mainittakoon nyt vain siitä, että Martens, jota tähän mennessä on kuulusteltu, on suorasti selittänyt olevansa bolsheviki ja Venäjän kommunistipuolueen jäsen. Tämän johdosta kuulustelijat ehdottivat, että se siis haluaisi Amerikan kommunistipuolueen hallituksen. Luonnollisesti, vastasi Martens. Siis te harjoitate täällä vallankumouksellista propagandaa ne-

kuin oli kansanaan Nikolai toisen ohranalla, jonka jälkeinen se on. Se on tehnyt itsensä syyppäiksi meikin kaikkien rikoksiin mitä ajatella saattaa. Se on väliin tehnyt porvaristollekin karhun palveluksia. Se on pettänyt hallitustakin mielen vaan sen omat edut ovat sitä vaatineet. Se on ollut kulkemassa täydellisesti venäläisen edeltäjänsä teitä, joka murhautti suur-ruhtinaita ja pääministerit saadakseen niistä syyntä valankumouksellisten niskoille ja siten tukea oman toimintansa jatkumiseksi.

Porvaristonkin järkevimmät ainekset alkavat huomata miin turmuon tällainen peli lopuksi vie hallituksen ja alkavat epäillä koko laitoksen arvoa. Mutta mannerheimiläiset pitävät lujasti kiinni sen edellekin toiminnassa pitämisessä. Heidän mielestään se on hallituksen oikea käsi. Heillä on valta nyt käsissään. Saamme kai pian kuulla tahtovako he diktatuuri voimallaan yhä elättää tätä laitosta vaikka koko maa sen poistamista vaatii. Jos he sen tekevät, tulee siitä heidän valtansa haudankaivaja.

MIKA TULEE OLEMAAN KIELTOLAIN KOHTALO?

Useita kuukausia on jo ollut havaittavissa että porvariston tekisi mieli saada sodan ajalla hyväksytty kieltolaki kumotuksi. Sen vaikutus on osottautunut kaikkea muuta vaan ei porvaristolle edulliseksi. Ei lie ollenkaan perätöntä se väite, minkä Gompers ja monet muut ovat tehneet, että kun työläisiltä puuttuu väkijoumo, kun he joutuvat ajattelemaan kaikkia asioita aivan "selvin päin", tulee heistä nopeammin sosialistista kieltolaki ei ole tietyksi työläisille tuottanut, sillä yleinen joukkorikastuminen työläisten puolelta kapitalismin alaisena on mahdotonta, mutta on se kuitenkin aiheuttanut sen että monessa tapauksessa on työläisillä varaa levähtää joku viikko tarpeen sattuessa ihmät että heti näkää olisi ahdistamassa. Liikkuvan ja ammattitaidottoman väen keskuudessa varsinkin on tämä huomattavissa ja kun työläinen alkaa olla siinä kunnossa että hän joskus voi vähän levähtää, joutumatta heti toisen päivänä työstä eroamisensa jälkeen hakemaan uutta työtä ja ottamaan paikan vastaan ehdolla millä hyvänsä, silloin on hän vähän kytenevämpi suojelemaan omia etujensa ja oikeuksiaan.

Tämä sekka se on mikä saa herrat tehtälitään niin ankarasti puuhaamaan kieltolakia vastaan. Nyt on jo viidessä kuudessa valtiossa alettu vaatimaan kielto-lain peruuttamista. Ja näyttää siltä että se koetetaan saada tehdyksi kaikin mokomin ennenkuin naiset saavat äänioikeuden. Sillä naisten päästyä oikeuksiansa sen tiedetään olevan mahdotonta. Naiset tule-

vat ennenkaikkea taistelemaan kielto-lain voimassa pysyttämisen puolesta ja kun heillä on enemmistö äänissä maassa, on kielto-lain eläminen jo yksistään sillä seikalla turvattu.

Mutta tällävään olisi laki saattava rikki. Jos se nyt kumoutuisi, ottaisi vähintään pari vuotta ennenkuin sitä uudelleen hyväksyttyä saataisiin ja sillä välin ehtisi ainakin myöskin vanhat viinarastot ja keittävät varastot joita sitten taas, vaikka kielto-laki uudelleenkin laadittaisiin, voisi jollakin keinoin levittää myötäväksi ja ehkäpä saada lakiin pysyväisesti sellainen aukko, että olut ja viini jäisivät julkisesti myötäväiksi.

ENGLANNIN SOSIALISTITSET PUOLUEET YHTYVÄT.

Lontoosta tulee tietoja, että kaikki Englannin sosialistiset puolueet houmaavat yhtymäksi suureksi puolueeksi jolla olisi kolmannen kansainvälisen periaatteiden mukainen ohjelma. Albert Inkpin, brittiläisen sosialistipuolueen sihteeri, kertoi että yhdistymisaloite on tehty hänen puolueensa taholta ja että se on saanut huomattavan kannatuksen kaikkien kommunistien ja sosialististen järjestöjen puolelta. Socialist Labor Party on hyväksynyt esityksen ja tulee ottamaan osaa yhtymäkonferenssiin joka pidetään piakkoin. Useat itsenäisen työväenpuolueen osastotkin ovat osottaneet suopeutta yhtymiselle, mutta suurin osa sosialisteista on sitä mieltä, että itsenäinen työväenpuolue ole vielä siinä määrin vasemmistolainen, että sitä voitaisiin kokonaisuudessaan ottaa lukuun yhtymistä hommattaessa. Sen kuitenkin odotetaan yhtymisen johdosta hajovan. Sillä monet sen osastoista tulevat yhtymään uuteen kommunistiseen puolueeseen.

Arvellaan että uusi puolue tulee käsittämään heti alussa noin sata tuhatta jäsentä.

San Francisco, Calif.

Palvelustytöiden järjestäminen. Monasti on puhuttu työväenlehdissä erittäinkin suomalaisissa lehdissä, järkeä olisi saada palvelustytöt järjestämiin yhteiseen unioniin. Tärkeänä on asiasta ainakin täällä puhuttu, sillä ei ole vielä mitään merkkiä, että tällä palvelustytöillä olisi halua järjestäytyä. Mutta kun kuuntelee palvelustytöiden kertomuksia työoloistaan, pikistä työpäivistä, huonosta kohtelusta, vaivallaisista asunnoista, joissa terveys on joka hetki vaarassa, välinpitämättömyydestä sairauden sattuessa palvelijalle talonväen puolelta y. m. selkoista, niin tulee väkisen mielen, että eikö ole mitään mahdollisuksia perheissä palvelustytöiden järjestämiseen. Järjestäminen on mahdotonta, jos sitä vaan halutaan näet itse, mutta vaikkei liene se, elleivät palvelijat tahdo olla mukana siinä työssä. Tietysti se kysyy

paljon työtä ja hommaa alussa, ennenkuin kaikki saadaan mukaan, mutta meidän täytyy muistaa, ettei mitään saada ilman ponnistuksia. Tällä kaupungissa on paljon kiinalaisia ja muita itämaaisia palvelijain ammatissa ja moni sanoo, että ne pitäisi myös saada järjestettyä. Näiden järjestäminen on varmasti mahdollista, sillä mikäli tunnen itämaalaisia, niin ovat nämä myös valmiit järjestyttämään, jos vaan tahdotaan heidät ottaa mukaan ja antaa heille täys oikeus siihen. Nämä itämaalaiset ovat monasti enemmän "valkoisia" kuin mitä itse valkoiset ovatkaan, sillä heidän asemansa on aivan samalla kannalla kuin toistenkin ja heidän halunsa saada parannuksia on yhtä hyvin oikeutettu kuin kenen hyvänsä. Suomalaiset palvelustytöt, milloin uskallatte astua esin ja ilmoittaa, että haluatte järjestä? Tehkää edes yritys ja voim vakuttua, että saatte varmasti apua monelta taholta. Työväenjärjestöt ovat valmiit milloin tahansa antamaan teille apua, kun vaan teette siitä ilmoituksen. Nykyisten olosuhteiden vallitessa, erittäinkin kun monen aikaa ensin. Euroopasta ei ole mahdollisuutta työläisliuonon tyytärille saapua tänne on teillä suurempi tilaisuus järjestyttämiseen ja vallita asema. Parempaa aikaa tuskin koskaan tulee eteenne. Käyttäkää tilaisuutta hyväksenne, nyt on aika takoa. Eläminen tarpeet, esim. vaatteet, ovat kohonneet hinnassa suunnattomasti ja vaikka viikkomaisen kolmen vuoden aikana palkanne on kohonnut noin 6 pros., niin tämä korotus ei kuitenkaan ole ollut suhteellinen. Muistakaa, että kaikilla meillä työaloilla on melkein poikkeuksetta 8 tunnin työpäivä kuutena päivänä viikossa. Järjestykää unionin ja vaatkaa itsellenne samat oikeudet, kuin toisilla työläisillä, mutta samalla pitäkää mielessä, että toisetkin ammatit ovat saaneet paremmat työolot alhoastan taistelun avulla. Palvelustytöt, järjestykää, järjestykää, nykyäka vaatii sen jokaiselta työläiseltä.

Edelleen jatkoksi voim mainita, että moni rikkaan talon emäntä täällä puheissaan palvelusväkensä kanssa antaa selvästi ymmärtää miten he pelkäävät mahdollista tilannetta, jos tässäkin maassa tulisi samoin kuin Venäjällä kansanvalta käytäntöön. Tämä pelko ei ole aivan aiheutonta heille, sillä nämä rikkaat tietävät varsin hyvin, että he ovat sitenkin sellaista joukkoa, johon kansanvalta raskaammin koskee. Emäntät pelkäävät, että heidän täytyy itse selvitän ajan tullen valmistaa ruokansa, pestä itse likaisen pyykkinsä j. n. e. Tämä kaikki on tietysti heidän mielestä mitä katalinta sortoa.

Kuvaavaa tilannetta. Vuoden jamaassa oli täällä eräs työläisperhe, joka ilmoitti lehdistä olevansa valmis antamaan pian syntyvän lapsensa kasvatiksi jollekin perheelle, joka vielä antaa syntymälle lapselle hyvän hoidon ja kasvatuksen. Tällainen ilmoitus herätti suuren joukon vastalauseita ja tuloksena oli, että perhe itse piti lapsensa kun se syntyi. Nyt on jälleen eräs perhe äiti ilmoittanut olevansa valmis antamaan ensi kuussa syntyvän lapsen kasvatiksi kun mies oltauan monta kuukautta lakossa, on jättänyt vaimonsa.

Yhä suuremmissa määrässä on vastahakoisimmin pakotettuja myöntämään Neuvosto-Venäjän voittoa ja että suhteet sen kanssa on rakennettava. Maailmantilanne yhä enemmän kallistuu sille suunnalle, että muut Euroopan maat ovat pakotettuja turvaamaan Venäjään sen sijaan että vain Venäjä olisi riippuvainen muista maista. Venäjällä on suuret raaka-ainevarat, joita muista maista puuttuu. Venäjä tarvitsee etupäässä veteitä, vauruuta ja teollisuuskoineita. Mutta jos kova paikka eteen tulee, niin kyllä Venäjä parimminkin kykenee näitä odottamaan kun muut maan Venäjän raaka-ainevaroja. Venäjän Punan Armeija y. m. seikat ovat sellaisia voimakkaita tekijöitä. Kaikki nämä johtavat siihen, että suhteisiin Neuvosto-Venäjän kanssa on ruvettava. Eikä kestäneäkään enää kauan kuin aikaa viralliset kaupassuhteet ovat kaikkialla laajuneet käynnissä ja siinä luonnollisesti seuraa diplomaattiset suhteet.

Tätä nykyä on neuvostovaltan täällä edustajalokella toimiston New Yorkissa ja Washingtonissa. Noin puoleen satua henkilöä on toimesta. Niin pian kuin viralliset suhteet alkavat, laajentuu luonnollisesti toiminta. Niinpä nyt onkin jo järjestetty valmiiksi työsuunnitelma. Ensimmäiseksi tulee edustajalokien palvelukseen 750 henkilöä. Vastavallankumoukselliset ovat luonnollisesti pakotettuja luovuttamaan nykyään viettototalon. Suureksihan tämä homma alkaa paista. Paljo on jo vaikeuksia voitettu, mutta onhan niitä vielä voitettavana.

Proletariatien diplomatia. Porvareitten kanssa joudutaan jatkuvasti tekemisiin. Onkohan tuo nyt siite oikein proletariaatti hommaa? tie-

vikien pariin "saamaan selville asian toistakin puolta." Nyt kun Venäjän työväestö on osottanut voittonantomaksi, nyt kaikkialla tapahtuu "herännäisyys", halutaan tietää "totuus", "asian toinenkin puoli" j. n. e. Ja joka aika siite oli kaikki se "puh-dasta totuutta" ja "asian koko puolta" mitä Koltschakit selittivät. Bol-shevikit olivat vain rosvoja ja murhaajia. Samana päivänä näin tällaisella "virallilla" myös Amerikan entisen Kiinan lahettiläänkin. Muutakin diplomaattisia vierailuja tapahtuu. Japanin, Kiinan y. m. lähetystöistä saapuu "epävirallisia" edustajia, haastellen yhtä ja toista. "Diplomaattisia" ilatusta. Neuvostovaltan hotellivierastossa on tapana iltasin juoda teetä ja venäläiseen tapaan keskustella kaikenmaailman asioista. Vieraita on jos min-käväreitä ja minkä mielipiteitä. On keltanen ja valkosen roduu edustajia. On amerikalaisia ja ulkomaalaisia. Ja tietenkin usein suomalaisiakin, sillä missäpäinhän suomalaisia ei olisi. Washingtonissa on neet suomalaisia karpentereita ja sinnehan heitäkin ilansa tulee viettämään. Kansainvälisiä ovat siis "ilapuheet" sanan täys-dessä merkityksessä. Mutta käynnä-vähenään on asiakin. Huittavana sivupirteenä mainit-takoon vielä hotellin asujamisto. Kuten alussa huomattiin, asuu hotellissa "ylhäisiä" vastavallankumouksellisia. Tarjoilijat eivät ole homo-ria vailla ja niinpä usein "sattu", että vastavallankumoukselliset joutu-taan ruokapöytään, mikä on aivan-kin on muutosta. Kohtelu on muut-tunut. Iltuessaan toimistossa sen hommia seuraamassa, saapui sinne m. m. Amerikan ent. Omskin konsuli. Hän oli huomattavasti Koltschakin hyväksi, esittänyt hänen tunnustamistaan y. m. Nyt hän saapui jo itse bolshe-

Sokerin hinta nousut. Sokerin hinta on nyt korkeimmillaan, 18% senttiä pamaalta vaaditaan siitä nykyisin. Minkä tämä kaikki johtaa voi jokainen itse mielissään kuvitella. Pääasia on, että työläiset kärsivät tästä eniten kuin sellaisen ravintoaineen kuin sokerin hinta nostetaan niin korkealle, jotta sitä on vaikea köyhien ostaa.

Ilama ja tanssit lakkoilaiten hyväksi, jonka toimeenpanti Metal Trade Council täällä viime lauantaina Auditoriumissa olivat onnistuneet. Yli 1500 ihmistä oli läsnä ja puhdas tulo oli jonkun verran päälle \$7,500.20.

Itevaltiutta todistaa kaupungin valtuustuksen päätös panna liikkeelle viidentoista miljoonan dollarin arvosta bondeja, jolla lunastetaan ja jatketaan tätä kaupungin hallussa olevalla Hetch Hetchy "vesisäilöllä". Tämänlainen suuri bondien myöntö voisi paljoo paremmin yleisäänestyksellä kaupungin veroa maksavien kesken ratkaista kuten tähän saakka on ollut tavallista, mutta "isä" ovat päättäneet toisin. Päätöstään puolustavat herrat väitteillä, että heidän on uskottu hoitamaan kaupungin asioita, joten he ovat tämän perusteella oikeutettuja päättämään asian ilman yleisäänestystä.

Avioliittotoimien tuovat Berkeleyn tuovat Työväentalon näyttämölle lauantaina 3 p. huhtikuuta. Jos saa näyttöiden paheita uskoa, niin kyllä se kappale on sellainen, josta kaikille naimisissa oleville, naimisiin pyrkiville ja paatunelle vanhoille pojille on paljon oppia otettavana. Niin, tämä opetus kuuluu tapahtuvan vielä hyvin hauskaana ja vilpittömässä muodossa, joten sen voi helposti su-jattava. Vielä yksi puoli: sisänpää-sy kuuluu olevan ainostaan 35 senttiä, joten tämänkin puoli pitäisi olla vetäjänä sinä iltana kaikille niille, jotka tahtovat viettää raittisan illan työväentalolla. Lopuksi tanssitaan pääasiassaamuun saakka.

Veikko.

Fort Bragg, Calif.

Kuoluit. Stiplin 13-vuotias tyttö Elsi kuoli Noyon "hilloilla" ja haudattiin t. k. 19 p. Hänen sanottiin kuolleen keuhkotautiin, kuten hänen siskonsakin, Mrs. Ruuska, joitakin kuukausia sitten.

Loukkaantui. Otto Yrjölä louk-kasi pahanlaisesti kätensä Fort Braggissa lauantaina maalisk. 20 p. hänen mennessään kaupungilta kort-teerinsa Kotvurannalle. Luukas puunjuuri löiskähti äkkä jaiat hänen altaan. Hän katui kätensä niin että käsi varresta särkyi luo poikki ja halki. T. R. Miller teki ainostaan tarkastuksen kädessä ja Andrew Janson lähti hänen kanssaan San Franciscoon. Käsi tietenkin paranee entiselleen mutta vie paljon aikaa.

\$100.00 edestä "haukua" on Erick Matsen (Käsi-puoli-Erkkilä) myynyt kaupungin pikkupojille. Enemmän "prosenttia" luvattiin kiskoa Erkkilä, jos hän myy edelleenkin "haukua" lapsille.

Kristilliseen avioliittoon pastori Hilberg vihki Mr. Sallisen ja Mrs. Beckmanin maalisk. 20 p. Heitä kummaltakin kuoli avioliittoa joku aika sitten. Kumpikin ovat paikka-kunnan vanhimpia suomalaisia.

Tulevaisuus.

Yhä suuremmissa määrässä on vastahakoisimmin pakotettuja myöntämään Neuvosto-Venäjän voittoa ja että suhteet sen kanssa on rakennettava. Maailmantilanne yhä enemmän kallistuu sille suunnalle, että muut Euroopan maat ovat pakotettuja turvaamaan Venäjään sen sijaan että vain Venäjä olisi riippuvainen muista maista. Venäjällä on suuret raaka-ainevarat, joita muista maista puuttuu. Venäjä tarvitsee etupäässä veteitä, vauruuta ja teollisuuskoineita. Mutta jos kova paikka eteen tulee, niin kyllä Venäjä parimminkin kykenee näitä odottamaan kun muut maan Venäjän raaka-ainevaroja. Venäjän Punan Armeija y. m. seikat ovat sellaisia voimakkaita tekijöitä. Kaikki nämä johtavat siihen, että suhteisiin Neuvosto-Venäjän kanssa on ruvettava. Eikä kestäneäkään enää kauan kuin aikaa viralliset kaupassuhteet ovat kaikkialla laajuneet käynnissä ja siinä luonnollisesti seuraa diplomaattiset suhteet.

Tätä nykyä on neuvostovaltan täällä edustajalokella toimiston New Yorkissa ja Washingtonissa. Noin puoleen satua henkilöä on toimesta. Niin pian kuin viralliset suhteet alkavat, laajentuu luonnollisesti toiminta. Niinpä nyt onkin jo järjestetty valmiiksi työsuunnitelma. Ensimmäiseksi tulee edustajalokien palvelukseen 750 henkilöä. Vastavallankumoukselliset ovat luonnollisesti pakotettuja luovuttamaan nykyään viettototalon. Suureksihan tämä homma alkaa paista. Paljo on jo vaikeuksia voitettu, mutta onhan niitä vielä voitettavana.

"Tulluuri hekkua." Toveri-klubin näyttötoimittajia sitä hekkuvat klubin näyttämöllä huhtik. 3:n päivän illalla. "Hekkua tulluuri" on silminnähettävä selitys Suomen luokkasodasta. Niin jännittävä kuin Suomen luokkasotaa on seurattukin, nämmäperäinen tieto on siitä kuitenkin monelle jäänyt. Suomen porvaristo, kun on tehnyt kaikkensa sekoittaaksensa ja peittäaksensä asian todenperäisyyden.

Mutta tämän kappaleen 5:dessä näyttöksessä näyttelijät sanovat käykään läpi koko Suomen luokkasodan vaiheet. Tämä tilaisuus on ainoa paikkakunnalla, ensimmäinen ja ehkäpä viimeinenkin, joten kukaan ei mahda "luusata" sitä arvokkaampaa ja tieteellikämpää työväenkapuletta, missään tapauksessa. Seuraavan päivän illalla, sunnuntaina, esitetään hauska kuusinäytöksinen kappale nimeltä "Naimahuulla", sillä kappaleella vaan kutketaan näyttövieraiden "nauruttamista". Ei niin toista, näkäästä, viluista eikä väsyntä (sanoivat näyttelijät), josta "Naimahuulla" ei tekisi nauru-hullua sinä iltana. Esityksen puolesta ei ole tarvis mainita mitään, sillä jokainen tuntee klubin näyttelijät koko kyvykkäiksi ja käteviksi alalleen.

Berkeley, Calif.

Hoa sekin. Eräs oakslandilainen porvarilehti "Enquirer" sanoo: "Sosialistien presidentin ehdokas tulee pitämään valtiopuheitaan rautaristikon takana." Olti hyvä, jos tuon lehden toimittajat olisivat olleet Venäjällä joku vuosi takaperin. Siellä näes sosialistien Duuman jäsenet pitivät v-sela vaalipuheita samanlaisessa hiki-kissä kuin nykyinen presidentinehdokammekin. Sattui joskus, että toiset puhuvat hirsipuusta. Mutta tämä "ristikko" ja "hirsipuupuhe" oli tavallista vaalipuhetta voimakkaampi. Kun Venäjän työläiset kulkivat vaalurnalle ja näkivät ehdokkansa hirsipuussa jossain tienverressä, niin huomastivat he turhasti häntä virkaan äänestä, kun oli jo hirtetty. Ja ei ollut kauvan kun Venä-jän köyhälistö otti tuon "hirsipuupuheen" huomioon. Ja panivat masinatykit edestään äänestämään, kun heidän oma äänensä ei tehonnut. Nyt kun he ovat näillä äänestyksillä neljä 2 vuotta äänestäneet, niin on äänet alkaneet tulemaan kuuluville. Näin on käynyt maassa jossa sosia-listen ehdokkaat ovat teljetty vankilaan ja toisia hirsipuhun. Ja kuten muissakin maissa, joissa on näin "rajaton" puhevapaus, oli Venäjällä myös tällaista sanomalettiä, jotka ilkkuivat kuten Oaklandin porvari-lehtikin. Vaan nykyään ne ovat kannatuksen puutteessa kuolleet, ja niiden toimittajat kuuluvat olevan kaupunkien katuja lakasemassa. Olti hyvä jos tuollaiset toimittajat (kuten Venäjällä) aikaisivat siivottamaan o-pettelemaan tulevaa ammattiaan.

Se "vapaus." T. k. 23 p. kun California University'n presidentti David P. Barrows astui virkaansa, sanoi hän: "Yliopisto ei ole paikka, jossa harjoitetaan rajatonta vapautta. Sillä sattuut aina joskus aikoja, jolloin pu-

hevapaus on vaarallista ja nimollen se myös pidettävä tarkoin puutteis-sa." Jos on minä väärin muista, niin on tämä sama herra, joka viime kesänä hävisi, kun hän väitti Oaklandin sosialistien kanssa; sanoi, että "bolshevikit pitävät tappaa ja niin kuolee bolshevismikin." Nyt kai hän alkaa panemaan ohjelmaansa käytäntöön yliopistossa. Koskahan tämä herra keksii sen, millä voidaan poistaa ajatusvapaus?

"Charley'n Tati"-nimisen kappaleen näytteli frisooliset Toverituvalta t. k. 20 p.nä. Esitys oli koko hyvä, varsinkin pääosien näyttäjät veivät osansa toin tavallisesti. Yksi näyt-telijä katseli liikaa kuiskarin, ja se toki pahan vaikutuksen katsojiin. Vaan siinäkin oli luonnollinen yllä-roolin muistattamattomuus. Muutoin kappale on yksi hauskeempia. Paha vaan, että berkeleyläiset eivät saun-talua joutaneet sitä katsomaan, sillä kappale ja sen esitys oli sen arvoinen.

Voimisteluseura "Riennon" iltama oli t. k. 21 p.nä ja oli se koko lailla onnistunut sekä ohjelman, että yle-

Lopuksi vielä oli puhetta Venäjän nykyisistä oloista, sotilaallisesta asemasta, y. m. Kaikki Venäjältä saadut suoranaiset tiedot toteavat Venäjän työväenluokan menneen ja yhä menevän päättäväisesti eteenpäin. Koko maailman porvariston vastarinta, vaikkakin on tuottanut monta tuskan ja kärsimyksen hetkeä, ei kuitenkaan ole pystynyt lamauttamaan Venäjän työväestöä, ei lannistamaan sitä, eikä kukistamaan sen suurta huomattavaa paremasta tulevaisuudesta.

Sinä lähtessä tuli vielä puheeksi neuvostovaltan edustajalokien rahallinen puoli. Paljo on näissä oloissa ollut menoja, mutta ei sitenkään ole kuin pisara verrattuna siihen suunnattomaan menojen paljouteen, jota tsaarihallituksen ja vastavallankumouksellisten "diplomatia" on kulluttanut sekä Venäjän kansan että sen nimesä, täällä lainattuja rahoja. Kun yhteys Venäjän kanssa ei ole ollut säännöllisesti avoinna, on rahapulaakin ilmennyt, kun on täytynyt palkata kallispalkkaisia lakimiehiä, vuokrata tilapäisiä virastoja j. n. e. Mutta ainsahan sitä sentään on "parjaitty" ja nyt varsinkin, kun rahal-luoketkin huomavaat Neuvosto-Venäjän pyynnin pyynnin, ja että suhteiden aikaansaaminen bolshevikien kanssa on molemminpuolinen välttämättömyys ja heille mitä tärkeinmäästä merkityksestä, ei raha-asia en-nää tee kiusaa. Aivan äskettäin saatiin usean miljoonan dollarin laini-veturien ostamiseksi Venäjälle.

Washingtonista lähtessäni, tulin ajattelleeksi, että mutkasta, kaikkea muuta kuin suoraviivaista on proletariaatin diplomatia, jos on proletariaatin vapautustelokin. Ennen aavistattamattomia aloja se avaa ja kun proletariaatin diplomatian alkuvaiheista joskus kirjoitetaan historia, niin mielekkäintöisekipsä se muodostuu. — H.

Vuosikokouskutsu

Western Workmens Publishing Society'n jäsenet kutsutaan täten yhtiön varsinaiseen vuosikokoukseen, joka pidetään Astoriassa, Ore., lauantaina, huhtikuun 17 p., 1920 kello 10 ap. S. S. Klubin talolla, 264 Taylor Ave.

Kokouksessa luetaan edellisen vuoden tili- ja toimintakertomus, valitaan jäsenet eroamisvuorossa olevien johtokunnan jäsenien tilalle ja käsitellään kaikkia muita liikkeä koskevia asioita, mitä mahdollisesti kokouksessa esille tuodaan. Jäsenet voivat olla edustettuina joko persoonallisesti eli valtakirjoilla, kuten yhdistyksen säännöt määräävät. Astoriassa, Ore., maalisk. 5 p. 1920. JACOB KONTAS, Western Workmens Pub. Society'n johtok. kirjuri.

Vuosikokouskutsu

Pacific Development Society'n jäsenet kutsutaan täten yhtiökokoukseen, joka pidetään perjantaina, huhtikuun 16 päivänä, 1920, kello 4 ip. S. S. Klubin talolla, 264 Taylor Ave., Astoriassa, Ore.

Kokouksessa täytetään paikkakunnalta pois muuttamisten tähden ja muuten syntyneet avonaiset johtokunnan jäsenten paikat, kuullaan johtokunnan toimintakertomus siltä ajalta kun yhdistys on ollut olemassa ja keskustellaan kaikista muista yhdistystä koskevista, kokouksessa mahdollisesti esille tulevista asioista. Jäsenet voivat olla edustettuina joko persoonallisesti eli valtakirjoilla, kuten yhdistyksen säännöt edellyttävät.

Pacific Development Society'n johtokunnan puolesta, A. N. KOSKELA, kirj.